

Nedim Şener ...7 Nisan 2021 HÜRRİYET.COM

e-muhtıra'dan E-muhtıra'ya

27 Nisan 2007 tarihinde Genelkurmay Başkanlığı internet sitesinden yayınlanan bir “Basın Açıklaması”, siyasi tarihimize “elektronik muhtıra” kelimesinin kısaltılması olan “e-muhtıra” olarak geçti. “e-muhtıra” ifadesi, “e-posta”dan sonra, “e-devlet”ten önce hayatımıza girdi.

Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecine yönelik e-muhtıra bizzat dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt tarafından kaleme alınmıştı (iki yıl sonra kendisinin yazdığını söyledi).

'EMEKLİ'NİN 'E'Sİ

4 Nisan gecesinden beri de bir “E-muhtıra” ile karşı karşıyayız. Fark ettiniz sanırım bu kez “e” harfi büyük! Ama bu “Elektronik” değil “Emekli” kelimesinin “E”si...

Evet bu da internet sitesinden yayınlandı ama onun için değil, emekli amiraller tarafından yazıldığı ve imzalandığı için buna ben “Emekli-muhtırası” adını veriyorum, kısaltmasını da E-muhtıra olarak yapıyorum. Çünkü karşımızda Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndan emekli olmuş, eski rütbesinin ve isminin önünde “E” harfi koyan kimi 104 amiralin 4 Nisan gece yarısı yayınladıkları bir “Bildiri” var.

SAVCILIĞIN DERİN SORUŞTURMASI

Bildiriyi yazanların, imzalayanların ve gece yarısı internetten yayınlayanların amaçlarının ne olduğu kısa süre sonra anlaşılacaktır ancak 5 Nisan sabah güneş doğmadan nasıl bir hata yaptıklarını anladıklarını düşünüyorum. Belki de yanılıyorumdur!

Nitekim, ertesi güne Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nın şu basın açıklamasıyla uyanmak, konunun ciddiyetinin anlaşılması bakımından önemliydi: “04/04/2021 tarihinde bazı internet sitelerinde ve sosyal medya mecralarında paylaşılan ‘103 amiralden Montrö bildirisini’ başlığı altında yayımlandığı belirtilen bildiri hakkında Cumhuriyet Başsavcılığımızca 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 316/1 maddesinde yazılı ‘Devletin Güvenliğine ve Anayasal Düzene Karşı Suç İşlemek için Anlaşma’ suçundan re’sen soruşturma başlatılmıştır.”

Soruşturma sonunda suç olup olmayacağı ortaya çıkacaktır. Çünkü, bildiriyi hazırlayanların Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki diğer kuvvetlerde görev yapan personeliyle ilişkileri olup olmadığı, yurtdışı bağlantılarının bulunup bulunmadığı devletin tüm imkânlarıyla araştırılıyor.

'BASIN DUYURUSU', 'BİLDİRİ', 'MUHTIRA'

Peki buna "muhtıra" denilir mi?

Türk Dil Kurumu sözlüğünde "Muhtıra", "Bir şeyi hatırlatma veya uyarma amacıyla yazılan yazı" şeklinde ifade ediliyor.

27 Nisan 2007 "e-muhtırası" "Basın Açıklaması" başlığını taşıyordu. Dönemin Başbakanı olan Cumhurbaşkanı Erdoğan, 27 Nisan için, "Onu bir muhtıra olarak kabul etmiyorum. Bunu o zamanki Genelkurmay'ın bir yaklaşımı olarak değerlendiriyorum." dese de siyasi tarihteki adı hiç değişmedi. Bugün de "muhtıra" olarak anılıyor.

4 Nisan'daki metin ise "Bildiri" olarak geçiyor. Aynı sözlüğe göre de "Bildiri", "Resmi bir makam, kurum veya resmi olmayan bir örgüt, topluluk tarafından herhangi bir durumu ilgililere duyurmak için yazılan yazı, tebliğ, deklarasyon, manifesto" olarak tanımlanıyor.

Adı ne olursa olsun her iki metin de hükümete yönelik bir uyarı, bir deklarasyondur. 4 Nisan bildirisine de gerek siyasiler gerek savcılık, "Devletin güvenliğine ve anayasal düzene karşı suç işlemek için anlaşma" suçlamasıyla soruşturma açarak "muhtıra" muamelesi yaptı. Hatta konu "darbe bildirisi" şeklinde bile tartışıldı.

PEKİ 'İFADE ÖZGÜRLÜĞÜNE' GİRER Mİ?

Bunun için de bildirinın şekline ve esasına bakmak gerekiyor. Sadece emekli amiraller tarafından imzalanan, gece yarısı "Yüce Türk Milletine" başlığı ile yayınlanan bildiri, metni ifade özgürlüğünden çıkartıp, hükümete karşı bir "uyarıya" dönüştürüyor.

İfade özgürlüğü olarak değerlendirilecekse, amiraller dışında başka rütbeden hatta başka mesleklerden başka kişiler listede neden yok?

AMİRALLER 15 TEMMUZ'DA NE YAPTI?

Bu şekli özellikler dışında içerik de oldukça garip. Türkiye gündeminde olmayan, dolayısıyla muhalefet partilerinin bile gündeminde yer almayan Montrö Sözleşmesi'nin iptali, Lozan Anlaşması'yla birleştirilerek içerisine, sarıklı amiralden, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Atatürk çizgisinden uzaklaştırılması iddialarına kadar birçok konu yerleştirilmiş. Bir de güncel bir tartışma olan Kanal İstanbul'a yer verilmiş.

İmzacılar arasındaki bazı isimler, Montrö ve diğer konularda görüşlerini hem televizyonlarda hem internet sitelerindeki röportajlarda hem de kaleme aldıkları yazılarda bolca ifade ettiler. Bunları yaparken de kimse menfi bir yorumda bulunmadı.

Tüm bunlar yetmiyormuş gibi "Aksi halde Türkiye Cumhuriyeti, tarihte örnekleri olan, bunalımlı ve bekası için en tehlikeli olayları yaşama riski ve tehdidi ile karşı karşıya kalacaktır" denilerek ifade özgürlüğünün ötesinde bir kaos öngörüsünde bulunuluyor.

Oysa Türkiye böylesine bir durumu 15 Temmuz gecesi yaşanan darbe girişimiyle yaşadı. Emekli amirallerin yayınladıkları bildiride "Yüce Türk Milleti" diye hitap ettiği halk, o gece 251 şehidi ve 2 bin 193 gazisiyle FETÖ'cü darbecilere direnerek ülkenin bekasını kurtarmıştır.

Peki, ülkede "en büyük beka mücadelesi" verilirken emekli amiraller 15 Temmuz ile ilgili böylesine bir bildiri yayınladılar mı?

YANLIŞLIĞI KABUL EDİYORLAR

Öte yandan yapılan işin yanlışlığı, bizzat bazı imza sahipleri tarafından yakın çevrelerinde bile ifade ediliyor. Ayrıca bildirinin hazırlandığı ve amirallerin yer aldığı Whatsapp grubundaki birçok isim de imza atmaktan kaçınmış. Hem içerik hem de yöntem olarak bunun sakıncaları ifade edilmiş. İmzacıların basına yansıyan savunmalarında, olayın bu boyuta geleceğini öngöremedikleri ifade

ediliyor. Oysa imza atmaktan kaçınan isimlerin çekinceleri dikkate alınsaydı böyle bir durumun içinde kalınması önlenebilirdi.

Böyle bir bildirinin bu şekilde yayınlanmasının tam da metinde belirtildiği gibi, “bunalım ve beka” tartışması yaratacağını öngörememek TSK’nın en üst düzeyinde görev yapmış “kurmay” düzeyindeki kişilere uygun düşmüyor.

Bildiriye, kimin yazdığı, kimlerin imzaya açtığı, gece yarısı kimlerin paylaştığı, varsa yurtiçi ve yurtdışı bağlantıları ortaya çıktığında; sadece bir ifade hürriyeti ile mi yoksa bir süredir kutuplaşma üzerinden medyada da yalanlarla körüklenen bir kaos ortamının tetiklenmeye mi çalışıldığı daha iyi anlaşılacaktır.

Ama bu olay şunu göstermiştir, Türk milleti adına direktif vermek isteniyorsa, bunu sadece Türk milleti adına anayasal kurum, kuruluş ve kişiler yapacaktır.

Emekli amirallerin bildirisinde adı üç kez geçen Mustafa Kemal Atatürk’ün ifadesiyle, “Hâkimiyet bilâ kaydü şart milletindir.”

Yani, “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.”